

32002E0589

2002 7 19

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 191/1

TARYBOS BENDRIEJI VEIKSMAI

2002 m. liepos 12 d.

dėl Europos Sąjungos indėlio į kovą su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu, panaikinantys Bendruosius veiksmus 1999/34/BUSP

(2002/589/BUSP)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 14 straipsnį,

kadangi:

- (1) 1998 m. gruodžio 17 d. Taryba nustatė Bendruosius veiksmus 1999/34/BUSP dėl Europos Sąjungos indėlio į kovą su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu ⁽¹⁾.
- (2) Vyriausybės šaulių ginklų ekspertų grupės ataskaitoje amunicija pripažįstama keliančia susirūpinimą konfliktuose, kuriuose naudojami šaulių ir lengvieji ginklai.
- (3) Siekiant tam tikrais atvejais apimti šaulių ir lengvųjų ginklų amuniciją, turėtų būti nustatyti nauji bendrieji veiksmai ir todėl turėtų būti panaikinti Bendrieji veiksmai 1999/34/BUSP,

NUSTATĖ ŠIUOS BENDRUOSIUS VEIKSMUS:

1 straipsnis

1. Šių bendrųjų veiksmų tikslai yra:
 - kovoti su šaulių ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu bei prisidėti prie tokio kaupimo ir plitimo nutraukimo,
 - prisidėti prie esamų šių ginklų ir jų amunicijos sankaupų mažinimo iki tokio lygio, kuris atitiktų teisėtus valstybių saugumo poreikius, bei
 - padėti spręsti tokių sankaupų keliamas problemas.
2. Šie bendrieji veiksmai nustato šiuos elementus:
 - sutarimo dėl I antraštinėje dalyje nurodytų principų ir priemonių siekimas,

⁽¹⁾ OL L 9, 1999 1 15, p. 1.

— prisidėjimas II antraštinėje dalyje nurodytu daugialypiu indėliu.

3. Šie bendrieji veiksmai taikomi priede išvardytiems ginklams.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

Preveninių ir atsakomųjų aspektų principai

2 straipsnis

Sąjunga stiprina pastangas atitinkamuose regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose (pavyzdžiui, JT ir ESBO) ir tarp susijusių valstybių pasiekti sutarimą dėl 3, 4 ir 5 straipsniuose nustatytų principų ir priemonių, kaip pagrindo regioniniam ir platesniam problemos sprendimo būdai bei, prireikus, pasauliniams tarptautiniams dokumentams dėl šaulių ginklų rengimui.

3 straipsnis

Siekdama 1 straipsnyje nustatytų tikslų, Sąjunga siekia atitinkamuose tarptautiniuose forumuose ir prireikus regioniniame kontekste pasiekti sutarimą realizuoti šiuos principus ir priemones, užkertančius kelią tolimesniam destabilizuojančiam šaulių ginklų kaupimui:

- a) visų valstybių išpareigojimą importuoti ir turėti šaulių ginklų tik savo teisėtiems saugumo poreikiams, kurių lygis atitiktų jų teisėtų savignos ir saugumo reikmes, įskaitant pajėgumą dalyvauti JT taikos palaikymo operacijose;
- b) valstybių eksportuotojų išpareigojimą tiekti šaulių ginklus tik Vyriausybės (tiesiogiai arba per tinkamai licencijuotus subjektus, įgaliotus įsigyti ginklų jų vardu) remiantis tinkamais tarptautiniais ir regioniniais ginklų eksportą ribojančiais kriterijais, ypač kaip numatyta ES elgesio kodekse, įskaitant oficialiai patvirtintas galutinio naudojimo pažymas ar, tam tikrais atvejais, kitą atitinkamą informaciją apie galutinį naudojimą;
- c) visų valstybių išpareigojimą gaminti šaulių ginklus tik a punkte nurodytam turėjimui ar b punkte nurodytam eksportui;

- d) siekiant užtikrinti kontrolę, įsteigti ir išlaikyti teisėtai turimų ginklų, valdomų valstybės valdžios institucijų, nacionalines atsargas bei sukurti ribojančius nacionalinės teisės aktus dėl šaulių ginklų, įskaitant baudžiamąsias sankcijas ir veiksmingą administracinę kontrolę;
- e) sukurti pasitikėjimo kūrimo priemonės, įskaitant skatinančias didesnę skaidrumą ir atvirumą, kurios būtų įgyvendinamos per šaulių ginklų regioninius registrus, reguliarių pasikeitimų turima informacija apie šaulių ginklų eksportą, importą, gamybą ir turėjimą bei apie nacionalinės teisės aktus dėl ginklų bei atitinkamų šalių konsultavimąsi dėl pasikeistos informacijos;
- f) įsipareigojimą kovoti su neteisėta šaulių ginklų kontrabanda įgyvendinant veiksmingą nacionalinę kontrolę, tokią kaip veiksmingi sienų apsaugos ir muitinės mechanizmai, regioninis ir tarptautinis bendradarbiavimas ir aktyvesnis pasikeitimas informacija;
- g) įsipareigojimą mesti iššūkį „smurto principams“ ir juos pakeisti didinant visuomenės dalyvavimą per mokymo ir sąmoninumo programas.

4 straipsnis

Siekiant 1 straipsnyje nustatytų tikslų, Sąjungos pastangos yra nukreiptos atitinkamuose tarptautiniuose forumuose ir prireikus regioniniame kontekste pasiekti sutarimą įgyvendinti šiuos principus ir priemones, mažinančius šaulių ginklų ir jų amunicijos esamas sankaupas:

- a) tinkamai remti valstybes, prašančias paramos jų teritorijoje kontroliuoti ar pašalinti šaulių ginklų ir jų amunicijos perteklių, ypač jei tokia parama gali užkirsti kelią ginkluotam konfliktui ar padėti situacijose po ginkluoto konflikto;
- b) skatinti pasitikėjimo kūrimo priemones ir iniciatyvas, skatinančias savanoriškai atsisakyti neteisėtai laikomų šaulių ginklų ir jų amunicijos pertekliaus, demobilizuoti bei vėliau reabilituoti ir reintegruoti kovotojus, kai bendrai ar trečiajai šaliai tebibint tokios priemonės atitinka taikos ir ginklų kontrolės susitarimus, gerbti žmogaus teises ir humanitarinę teisę, ginti teisėtumą, ypač buvusių kovotojų asmeninio saugumo ir šaulių ginklų amnestijų požiūriais, bei bendrijų lygmens vystymo projektus ir kitas ekonomines ir socialines iniciatyvas;
- c) veiksmingai šalinti šaulių ginklų perteklių šiuos ginklus ir jų amuniciją saugiai sandėliuojant bei greitai ir veiksmingai sunaikinant, pageidautina, stebint tarptautiniams stebėtojams;
- d) suteikti paramą per tinkamas tarptautines organizacijas, programas ir agentūras bei regioninius darinius.

5 straipsnis

Sprendžiant ginkluotus konfliktus, valstybės narės prireikus skatina:

- a) į taikos susitarimus tarp konflikto šalių bei taikos palaikymo operacijų ar kitų atitinkamų misijų, remiančių taikų sprendimą, įgaliojimus įtraukti nuostatas dėl demobilizavimo, ginklų ir jų amunicijos pertekliaus pašalinimo bei buvusių kovotojų integravimo;
- b) jei valstybė ar susijusios šalys neturi galimybės įvykdyti atitinkamų įsipareigojimų, svarstyti galimybę įvesti privalomas priemones, užtikrinančias šaulių ginklų ir jų amunicijos pašalinimą pagal JT Saugumo Tarybos vykdomą demobilizavimą.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

Sąjungos indėlis į konkrečius veiksmus

6 straipsnis

1. Sąjunga teikia finansinę ir techninę paramą programoms ir projektams, kurie tiesioginiu ir aiškiu indėliu prisideda prie I antraštinėje dalyje nurodytų principų ir priemonių, įskaitant atitinkamus programas ar projektus, kuriuos vykdo JT, Tarptautinis Raudonojo kryžiaus komitetas, kitos tarptautinės organizacijos, regioniniai dariniai ir nevyriausybinės organizacijos. Tokie projektai gali, *inter alia*, apimti ginklų surinkimą, saugumo sektoriaus reformą, demobilizavimo ir reintegravimo programas bei specialias paramos aukoms programas.

2. Teikdama tokią paramą Sąjunga ypač atsižvelgia į gavėjų įsipareigojimus laikytis 3 straipsnyje minėtų principų, jų pagarbą žmogaus teisėms, tarptautinės humanitarinės teisės laikymąsi ir teisinės valstybės gynimą bei jų tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, ypač atsižvelgiant į esamas taikos sutartis ir tarptautinius ginklų kontrolės susitarimus.

7 straipsnis

1. Taryba sprendžia dėl:

- 6 straipsnyje nurodytos finansinės ir techninės paramos skyrimo,
- šių lėšų naudojimo prioritetų,
- konkrečių Sąjungos veiksmų įgyvendinimo sąlygų, tam tikrais atvejais įskaitant galimybę paskirti už šį įgyvendinimą atsakingą asmenį.

2. Dėl tokių projektų esmės, tvarkos ir finansavimo Taryba kiekvienu atskiru atveju sprendžia remdamasi konkrečiais ir tinkamai įvertintais projektų pasiūlymais, nepažeisdama valstybių narių dvišalio indėlio ir Bendrijos veiklos.

3. Pagal Sutarties 18 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas pirminkaujančioji šalis:

- užtikrina ryšį su Jungtinėmis Tautomis ir visomis kitomis atitinkamomis dalyvaujančiomis organizacijomis,
- su regioniniais dariniais ir trečiosiomis valstybėmis užmezga kontaktus, būtinus įgyvendinti konkrečius Sąjungos veiksmus.

Ji informuoja Tarybą.

8 straipsnis

Taryba pažymi, kad Komisija siekia, prireikus, orientuoti veiklą į šių Bendrųjų veiksmų tikslų ir prioritetų įgyvendinimą atitinkamomis Bendrijos priemonėmis.

9 straipsnis

1. Taryba ir Komisija atsako už suderinamumo su Bendrijos veikla šaulių ginklų srityje, ypač vystymo politikos požiūriu, užtikrinimą. Šiuo tikslu valstybės narės ir Komisija pateikia visą atitinkamą informaciją atitinkamiems Tarybos padaliniams. Taryba ir Komisija užtikrina savo atitinkamų veiksmų įgyvendinimą, kiekviena remdamasi savo galiomis.

2. Valstybės narės vienodai siekia didinti savo nacionalinių veiksmų veiksmingumą šaulių ginklų srityje. Pagal 6 straipsnį vyk-

domi veiksmai kaip įmanoma labiau derinami su valstybių narių ir Bendrijos veiksmiais.

10 straipsnis

Bendrieji veiksmai 1999/34/BUSP panaikinami.

11 straipsnis

Taryba kasmet persvarsto pagal šiuos Bendruosius veiksmus vykdomus veiksmus.

12 straipsnis

Šie Bendrieji veiksmai įsigalioja jų priėmimo dieną.

13 straipsnis

Šie Bendrieji veiksmai skelbiami Oficialiajame leidinyje.

Priimta Briuselyje, 2002 m. liepos 12 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

T. PEDERSEN

PRIEDAS

Neužkirsdami kelio jokiame tarptautiniame mastu sutartame šauninių ir lengvųjų ginklų apibrėžimui ateityje, šie bendrieji veiksmai taikomi šioms ginklų kategorijoms. Šios kategorijos gali būti išsamiau paaiškintos ir peržiūrėtos atsižvelgiant į kiekvieną tokį būsimą tarptautinį apibrėžimą.

- a) Šauninių ginklų ir priedų, specialiai sukurti kariniam naudojimui:
- kulkosvaidžiai (įskaitant sunkiuosius kulkosvaidžius),
 - mažesni automatiniai ginklai, įskaitant automatinius pistoletus,
 - automatiniai šaunamieji ginklai,
 - pusiau automatiniai šaunamieji ginklai, jei jie kurti ar pristatyti kaip ginkluotųjų pajėgų modeliai,
 - regulatoriai (duslintuvai).
- b) Žmonių ar jų grupės nešiojami lengvieji ginklai:
- patrankos (įskaitant automatines patrankas), haubicos ir mažesnio nei 100 mm kalibro minosvaidžiai,
 - granatsvaidžiai,
 - prieštankiniai ginklai, neatatrankiniai pabūklai (nuo peties paleidžiamos raketos),
 - prieštankinės raketos ir patrankos,
 - priešlėktuvinės raketos, žmonių nešiojamos oro gynybos sistemos (MANPADS).
-